

2013 m. gegužės 23 d., ketvirtadienis

P7_TA(2013)0233

Ruanda: Victoire Ingabire byla**2013 m. gegužės 23 d. Europos Parlamento rezoliucija „Ruanda: Victoire Ingabire byla“ (2013/2641(RSP))**

(2016/C 055/22)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą, kurį Ruanda ratifikavo 1975 m.,
  - atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją (angl. ACHPR),
  - atsižvelgdamas į Afrikos demokratijos, rinkimų ir valdymo chartiją,
  - atsižvelgdamas į Jungtinių Tautų ir Afrikos žmogaus ir tautų teisių komisijos priemones, ypač į teisės į teisingą bylos nagrinėjimą ir teisės į teisinę pagalbą Afrikoje principus ir gaires,
  - atsižvelgdamas į 2013 m. vasario 4 d. Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės ir Komisijos pirmininko pavaduotojos C. Ashton atsakymą į rašytinį klausimą E-010366/2012 dėl Victoire Ingabire,
  - atsižvelgdamas į Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno (AKR) valstybių grupės (AKR) narių ir Europos Bendrijos bei jos valstybių narių partnerystės susitarimą, pasirašytą 2000 m. birželio 23 d. Kotonu, ir ypač į jo VII priedą, kuriame raginama skatinti žmogaus teises, teisinės valstybės principais pagrįstą demokratiją ir skaidrų bei atskaitingą valdymą,
  - atsižvelgdamas į JT konvenciją prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą,
  - atsižvelgdamas į organizacijos „Amnesty International“ 2013 m. ataskaitą „Teisingumas pavojuje: Victoire Ingabire bylos nagrinėjimas pirmosios instancijos teisme“,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 122 straipsnio 5 dalį ir 110 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi 2010 m., po 16 metų tremties Nyderlanduose, Victoire Ingabire, Suvienytų demokratinių pajėgų (UDF ⁽¹⁾), t. y. Ruandos opozicijos partijų koalicijos, prezidentė grįžo į Ruandą dalyvauti prezidento rinkimuose;
- B. kadangi Victoire Ingabire, kuriai galiausiai buvo uždrausta dalyvauti rinkimuose, 2010 m. spalio 14 d. buvo suimta; kadangi rinkimus 93 % balsų laimėjo ankstesnis prezidentas Paul Kagame, Ruandos patriotinio fronto (RPF) vadovas; kadangi UDF nepavyko iki 2010 m. rinkimų užsiregistruoti kaip politinė partija; kadangi panašiai buvo elgiamasi ir su kitomis opozicijos partijomis;
- C. kadangi V. Ingabire politinėje veikloje, be kitų klausimų, daugiausia dėmesio skiriama teisei valstybei, politinių asociacijų laisvei ir galių moterims suteikimui Ruandoje;
- D. kadangi Ruandoje, kurios prezidentas yra Paul Kagame, RPF ir toliau yra dominuojanti partija, kuri kontroliuoja viešąjį gyvenimą, kaip įprasta esant vienpartinei sistemai, priekabauja, baugina ir įkalina Ruandos valdžios institucijas kritikuojančius asmenis;

⁽¹⁾ Pranc.: *Forces Démocratiques Unifiées (FDU-Inkingi)*.

2013 m. gegužės 23 d., ketvirtadienis

- E. kadangi 2012 m. spalio 30 d. Victoire Ingabire buvo nuteista kalėti aštuonerius metus; kadangi ji buvo pripažinta kalta dėl dviejų atnaujintų kaltinimų ir išteisinta dėl kitų keturių; kadangi ji buvo pripažinta kalta rengusi sąmokslą, skirtą terorizmo priemonėmis pakenkti valdžios institucijoms, ir rėmusi 1994 m. genocidą, remiantis tariamais jos ryšiais su Demokratinėmis Ruandos išlaisvinimo pajėgomis (pranc., FDLR), hutų maištininkų grupuote; kadangi prokuroras reikalavo įkalinimo iki gyvos galvos nuosprendžio;
- F. kadangi 2013 m. kovo 25 d. Victoire Ingabire dalyvavo apeliaciniame teismo procese ir pareikalavo iš naujo patikrinti įrodymus;
- G. kadangi Victoire Ingabire kaltinimas genocido ideologija ir susiskaldymo skatinimu atskleidžia, kad Ruandos vyriausybė stokoja politinio pliuralizmo tolerancijos;
- H. kadangi 2013 m. balandžio mėn. vykstant apeliaciniam procesui Aukščiausiajame teisme, nors Victoire Ingabire buvo išteisinta nuo šešių ieškinį pateikusios šalies kaltinimų, ji buvo nuteista dėl naujų kaltinimų, kurie nebuvo pagrįsti teisiniais dokumentais ir kurie, jos gynėjo nuomone, nebuvo pateikti teismo procese; kadangi du nauji kaltinimai apima nihilizmą/revizionizmą ir tėvynės išdavimą;
- I. kadangi keturi kaltintojo liudytojai ir bendrai kaltinami asmenys 2013 m. gegužės mėn., po to, kai Ruandos aukštesniajame teisme liudijo prieš Victoire Ingabire, Aukščiausiajame teisme pareiškė, kad jų liudijimai buvo sufalsifikuoti; kadangi žinomos žmogaus teisių organizacijos išreiškė susirūpinimą dėl ilgai trunkančio įkalinimo vienutėje ir kankinimų naudojimo siekiant išgauti prisipažinimus;
- J. kadangi teismo procesas, kuris prasidėjo 2011 m., daugelio stebėtojų nuomone yra politiškai motyvuotas; kadangi Ruandos nacionalinė teisė ir teisėjai pažeidžia tarptautines konvencijas, kurių viena iš šalių yra Ruanda, visų pirma Tarptautinę pilietinių ir politinių teisių konvenciją, kurią Ruandos vyriausybė pasirašė 1997 m. liepos 16 d., ypač jos nuostatas dėl išraiškos laisvės ir minties laisvės;
- K. kadangi nuo 2012 m. balandžio 16 d. V. Ingabire boikotavo savo teismo procesą, protestuodama prieš bauginimus ir neteisėtas tardymo procedūras, naudotas prieš kai kuriuos bendrai kaltinamus asmenis, būtent ankstesnius FLDR narius papulkininkį Tharcisse Nditurende, papulkininkį Noël Habiyaremye, kapitoną Jean Marie Vianney Karuta ir majorą Vital Uwumuremyi, taip pat prieš Teismo sprendimą sutrumpinti gynybos liudytojo Michel Habimana, kuris kaltino Ruandos valdžią įrodymų fabrikavimu, apklausą; kadangi Ruandos valdžios institucijos nepatvirtino šių aplinkybių;
- L. kadangi Bernard Ntaganda, PS-Imberakuri partijos įsteigėjas, buvo nuteistas kalėti ketverius metus dėl kaltinimo, kad kėlė pavojų nacionaliniam saugumui, skatino susiskaldymą ir mėgino organizuoti nesankcionuotas demonstracijas;
- M. kadangi 2012 m. rugsėjo 13 d. Victoire Ingabire kartu su kitais dviem Ruandos politikais, Bernard Ntaganda ir Deogratias Mushyayidi – visi jie šiuo metu įkalinti Kigalio kalėjime – buvo pasiūlyta kandidatė Europos Parlamento Sacharavo premijai už minties laisvę gauti;
- N. kadangi Ruanda yra pasirašiusi Kotonu susitarimą, kuriame numatoma, kad pagarba žmogaus teisėms yra esminis ES ir AKR bendradarbiavimo elementas;
- O. kadangi pagarba pagrindinėms žmogaus teisėms, įskaitant politinį pliuralizmą, išraiškos ir asociacijų laisvę, Ruandoje yra griežtai ribojamos, todėl opozicijos partijoms sunku veikti ir žurnalistams sunku išreikšti kritišką nuomonę;
- P. kadangi būtina stiprinti demokratiją – įskaitant teismų nepriklausomumo užtikrinimą ir opozicijos partijų dalyvavimą – ypač turint mintyje 2013 m. parlamento rinkimus ir 2017 m. vyksiančius prezidento rinkimus;
- Q. kadangi 1994 m. Ruandos genocidas ir pilietinis karas ir toliau neigiamai veikia regiono stabilumą;

2013 m. gegužės 23 d., ketvirtadienis

1. išreiškia gilų susirūpinimą dėl pirmojo Victoire Ingabire teismo proceso, kuris neatitiko tarptautinių standartų, netgi neužtikrino jai teisės į nekaltumo prezumpciją, ir kuris buvo pagrįstas sufabikuotais įrodymais ir bendrai kaltinamų asmenų, kurie buvo laikomi karinėje kalinėje įstaigoje Camp Kami ir kur, kaip įtariama, buvo naudojami kankinimai jų prisipažinimams išgauti, prisipažinimais;
2. griežtai smerkia politiškai motyvuotą teismo proceso pobūdį, politinių oponentų persekiojimą ir teismo sprendimą, priimtą neišklausius teisiąmojo; ragina Ruandos teismus užtikrinti neatidėliotiną ir teisingą Victoire Ingabire apeliacinio skundo nagrinėjimą, kuris atitiktų Ruandos ir tarptautinės teisės standartus;
3. ragina taikyti lygybės principą numatant priemones, skirtas užtikrinti, kad kiekvienai šaliai – kaltintojui ir gynėjui – teismo procese būtų suteikiamos tokios pačios procedūrinės priemonės ir galimybės ieškoti daiktinių įrodymų, taip pat suteikiamos vienodos galimybės išdėstyti savo argumentus; skatina geriau tikrinti įrodymus, įskaitant priemones, skirtas užtikrinti, kad įrodymai nebuvo išgauti kankinimais;
4. ragina ES siųsti stebėtojus stebėti Victoire Ingabire apeliacinį teismo procesą;
5. pabrėžia savo pagarbą Ruandos teismų sistemos nepriklausomumui, tačiau primena Ruandos valdžios institucijoms, kad ES, vykstant oficialiam politiniam dialogui su Ruanda pagal Kotonu susitarimo 8 straipsnį, išreiškė susirūpinimą dėl žmogaus teisių ir teisės į teisingą teismo procesą padėties;
6. primena, kad susirinkimų, asociacijų ir išraiškos laisvės yra esminiai bet kokios demokratijos elementai, ir mano, kad šie principai Ruandoje labai varžomi;
7. smerkia politinių veikėjų, žurnalistų ir žmogaus teisių srities aktyvistų visų formų represijas, bauginimus ir suėmimus; ragina Ruandos valdžios institucijas nedelsiant išlaisvinti visus pavienius asmenis ir kitus aktyvistus, įkalintus ar nuteistus vien už naudojimąsi savo išraiškos, asociacijų ir taikių susirinkimų teisėmis; šiomis aplinkybėmis ragina Ruandos valdžios institucijas pakoreguoti nacionalinę teisę siekiant užtikrinti išraiškos laisvę;
8. ragina Ruandos vyriausybę laikytis tarptautinės teisės ir gerbti Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją, 1996 m. Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą ir Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją;
9. primena, kad teismo procesuose yra nepriimtini prisipažinimai, išgauti naudojant kankinimus ar kitą netinkamą elgesį;
10. ragina Ruandos teismines institucijas veiksmingai ištirti pareiškimus dėl kankinimo ir kitus žmogaus teisių pažeidimus ir tokius nusikaltimus įvykdžiusius kaltus asmenis patraukti į teismą, nes negalima toleruoti nebaudžiamumo;
11. yra susirūpinęs, kad praėjus 19 metų nuo tada, kai RPF atėjo į valdžią, ir dvejimėms metams po prezidento P. Kagame pakartotino išrinkimo, Ruandoje vis dar nėra nė vienos veikiančios politinės opozicijos partijos;
12. ragina Ruandos valdžios institucijas užtikrinti administracinės, teisėkūros ir teisminės valdžios atskyrimą ir visų pirma užtikrinti teismų nepriklausomumą, taip pat skatinti opozicijos partijų dalyvavimą abipusės pagarbos ir įtraukaus dialogo, kuris yra demokratijos proceso dalis, sąlygomis;
13. mano, kad 2008 m. genocido ideologijos įstatymas, kuriuo pasinaudota apkaltinti Victoire Ingabire, naudojamas kaip politinė priemonė kritikai vyriausybės atžvilgiu nutildyti;
14. ragina Ruandos vyriausybę peržiūrėti genocido ideologijos įstatymą siekiant jį suderinti su Ruandos įsipareigojimais pagal tarptautinę teisę ir pakeisti įstatymą, nustatantį bausmės už diskriminacijos ir sektantizmo nusižengimus, siekiant jį suderinti su Ruandos įsipareigojimais pagal tarptautinę teisę žmogaus teisių srityje;
15. pabrėžia, kad Victoire Ingabire baudžiamasis teismo procesas, vienas iš ilgiausių Ruandos istorijoje, yra svarbus ir politiškai, ir teisiškai, kaip Ruandos teismų sistemos gebėjimo teisingai ir nepriklausomai nagrinėti aukšto lygio politines bylas išbandymas;

2013 m. gegužės 23 d., ketvirtadienis

16. primena Ruandos valdžios institucijoms, kad demokratijos pagrindas – pliuralistinė vyriausybė, veikianti opozicija, nepriklausoma žiniasklaida ir teismai, pagarba žmogaus teisėms ir pagarba išraiškos bei susirinkimų laisvėms; šiomis aplinkybėmis ragina Ruandą laikytis šių standartų ir gerinti žmogaus teisių padėtį šalyje;

17. pabrėžia, kad vykdant tarptautinį vystomąjį darbą Ruandoje, kur kas didesnę prioritetą reikėtų teikti žmogaus teisėms, teisinės valstybės principams ir skaidriam bei lanksčiam valdymui; ragina ES kartu su kitais tarptautiniais paramos teikėjais nuolat daryti spaudimą siekiant Ruandoje paskatinti žmogaus teisių reformą;

18. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, JT Saugumo Tarybai, JT Generaliniam Sekretoriui, Afrikos Sąjungos institucijoms, Rytų Afrikos bendrijai, AKR ir ES jungtinei parlamentinei asamblėjai, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams, Victoire Ingabire gynėjams ir Ruandos prezidentui.
